

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Czugler Péter ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Trinn Gábor ügyvéd és dr. Mészáros Tünde jogtanácsos által képviselt alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. június 30. napján meghozott, 7.G.41.980/2007/28. számú ítélete ellen, a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 250.000 (kettőszázötvenezer) forint másodfokú részperkötséget, továbbá térítsen meg az államnak felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket. Kötelezi az alperest, hogy 8 napon belül leletezés terhével rójon le 297.760 (kettőszázkilencvenhétezer-hétszázhatvan) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes megbízóként, a felperes megbízottként szerződést kötött az alperes által működtetett ... rendszer kommunikációs kampányának megszervezésére és lebonyolítására. Ez alapján a felperesnek havi 600.000 Ft + áfa átalánydíj mellett folyamatos kommunikációs és PR tanácsadást kellett végeznie, el kellett készítenie a ... Központ arculatának logóját és az alkalmazások grafikai tervét, 400.000 Ft + áfa megbízási díj, kommunikációs modelljét és stratégiai tervét 500.000 Ft + áfa díj ellenében. Emellett feladata volt a bevezető kommunikációs kampány kreatív és média tervének elkészítése, valamint a kampány lebonyolítása és az ügynöki feladatok ellátása. Utóbb a kampány piaci áron számított összköltségének 6 %-ában állapították meg a felperes díját. A szerződésben a felek úgy állapodtak meg, hogy a szerződés egy hónapos felmondási idővel szüntethető meg azzal, hogy a felmondás időpontjáig elkészült, elfogadott anyagokat az alperes idő-, illetve teljesítés

arányosan megfizeti. A felperes 2001. augusztus 10-ig látta el a bonyolítói és ügynöki feladatokat, mivel az alperes ekkor a teljesítést leállította tulajdonosváltásra hivatkozva. Ezt követően a szerződést az alperes a 2001. szeptember 24-i keltű levelével felmondta.

A felperes többször módosított keresetében 62.715.803 Ft megbízási díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását azért kérte, mert a felperes tevékenységének eredményeként nem született jóváhagyott kampányterv, ennek hiányában pedig a felperest megbízási díj nem illette meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 9.925.384 Ft és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakkal egyezően úgy foglalt állást, hogy a felperes kártérítési igénye azért nem megalapozott, mert az alperes terhére a megbízás felmondásával összefüggésben jogellenesség nem állapítható meg. Az okirati bizonyítékok, elsősorban a szerződés tartalma alapján azt állapította meg, hogy a peres felek között visszterhes megbízási szerződés jött létre, amely alapján a felperes az esetben is igényt tarthat díjazásra, amennyiben eljárása nem vezet sikerre. Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a Ptk. 478. § (3) bekezdésében írt rendelkezéstől eltérően, akként állapodtak meg, miszerint a megbízás teljesítése előtti megszűnése esetén a felperest nem illeti meg díj. Ezért az elsőfokú bíróság az elszámolást a teljesítés leállításának időpontjában elfogadott költségvetés alapján végezte el. Azt állapította meg, hogy a leállítás időpontjában a peres felek között volt elfogadott kampányterv és költségvetés. A felperes által előkészített szerződések összhangban voltak az elfogadott kampánytervvel, amelynek aláírása az alperes részéről kizárólag azért maradt el, mert a tulajdonosváltás miatt a kampányt leállította. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a piaci ár figyelembevételével a szerződéstervezetek alapján állapította meg a kampány értékét, így a díjfizetés alapját. Úgy foglalt állást, hogy a felperes a szerződéstervezetek benyújtásával az adott kommunikációs eszközök vonatkozásában a bonyolítói tevékenységét maradéktalanul teljesítette, az ügynöki tevékenységet csupán a diákigazolvány, és a diák kalauz esetében látta el teljes egészében. Az ezekkel kapcsolatos kampány piaci értéke 1.654.000 Ft volt. A további, 145.204.940 Ft piaci értékű eszközök esetében bonyolítói tevékenysége 90 %-os mértékű. A szerződéstervezetekkel nem érintett, rádió-spot, internet banner, óriás plakát és city light gyártása tekintetében a felperes nem tett intézkedéseket, így teljesítés hiányában díjra sem tarthat igényt. A tv-s és rádiós megjelenést pedig azért hagyta figyelem kívül az elsőfokú bíróság mert e körben a bonyolítói feladatokat nem a felperes, hanem az ... Minisztérium látta el. Figyelmén kívül hagyta az elsőfokú bíróság a direkt marketing akciókat is, mivel ezek teljesítését a felperes nem bizonyította. Mindezek alapján 9.925.384 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest. A felperes harmadlagos, lehetetlenülésre alapított kereseti jogcímét az elsőfokú bíróság azért nem találta megalapozottnak, mert álláspontja szerint 2001. augusztus 10-16 között nem a teljesítésnek, hanem a teljesítés elfogadásának volt akadálya a tulajdonosváltással kapcsolatos bizonyítatlanság. Ezt követően nem a teljesítésnek, sem annak

elfogadásának nem volt ilyen akadály. A teljesítés leállításával a felperes által megküldött szerződéstervezet aláírásának elmaradásával az alperes jogosulti késedelembe esett, amelynek jogkövetkezménye nem a teljesítés lehetetlenülése, hanem a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerinti kártérítés. Megállapította ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által érvényesített elmaradt haszonban maradt kár, sem a teljesítés leállításával, hanem az alperes felmondásával van okozati összefüggésben.

Az ítélet részbeni megváltoztatása, az alperes marasztalásának 25.470.616 Ft-tal történő felemelése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Azért támadta az elsőfokú bíróság döntését, mert a szerződés lehetetlenüléssel történt megszűnését nem állapította meg. Kifejtette, hogy az általa nyújtott szolgáltatás természete a jogosulti késedelem alkalmazhatóságát kizárja. Az alperes a felajánlott szolgáltatást nem vette át, az ő magatartása miatt a teljesítéshez fűződő érdek megszűnt. Sérelmezte annak megállapítását is, hogy csupán az augusztus 10-16. közötti időszakban kívánta a teljesítést az alperes felfüggeszteni. Hangsúlyozta, hogy az alperes az egész folyamatot leállította. Ezzel az alperes minden korábbi részanyagot is elvetett. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes a kampányból semmit sem kívánt megvalósítani, sem a felperes részvételével, sem nélküle. Az alperes a jogviszonyt az augusztus 10-i „leállító levéllel” véglegesen lezártak tekintette. Így a jogviszony sem a szeptember 14-i felmondást számolta fel. Ezzel a magatartásával az alperes a felperessel fennálló szerződés teljesítését mint egészet lehetetlenítette el. Ez pedig a Ptk. 312. §-a szerint a lehetetlenülés jogkövetkezményeit vonja maga után. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az arányos teljesítés megállapításánál a tényleges teljesítésből indult ki, annak ellenére, hogy a hatályon kívül helyező végzés ezt elfogadott költségterv hiánya esetére írta elő. Emellett hivatkozott arra, hogy tévesen határozta meg a teljesítés mértékét az elsőfokú bíróság, mivel nem oldotta fel a szakértői vélemények közötti ellentmondást. Jogsértően hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság az elektronikus médiával kapcsolatos piaci értéket. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a 2002. júliusáig terjedő fenntartó szakaszra is meghatározásra került, miszerint a tapasztalatok birtokában kerül majd kidolgozásra a további teendő. Erre az alperes felróható magatartása miatt nem kerülhetett sor. Kifogásolta emellett, hogy az elsőfokú bíróság mintegy részítéletként tekintette a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásait. Emellett sérelmezte a megítélt perköltség összegét is.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson a fellebbezését felemelte az általános forgalmi adó összegével.

Az alperes az ítélet részbeni megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt csatlakozó fellebbezést terjesztett elő. Annak megállapítását sérelmezte, hogy a leállítás időpontjában a felek között elfogadott kampányterv, és költségvetés volt. Hangsúlyozta, hogy a felek korábbi gyakorlata és a szerződés kifejezett előírása írásbeli alakhoz kötötte a kampány és költségterv elfogadását.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen a fellebbezési határidő elmulasztása miatt fellebbezés elutasítását, érdemben pedig a fellebbezésben támadott körben az első fokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla elsőként a fellebbezés megváltoztatásával foglalkozott. A felperes a fellebbezésében előbb 35.396.616 Ft-ra leszállította a keresetét, majd a fellebbezési tárgyaláson e keresetet felemelte az általános forgalmi adó összegével. Ezzel egyezően módosította fellebbezési kérelmét is. A keresetmódosítás a Pp. 247. § (1) b) pontja értelmében megengedett volt, azonban az ítélet korábban fellebbezéssel meg nem támadott elutasító rendelkezése elleni fellebbezési kérelem fellebbezési tárgyaláson való előterjesztésére nem volt eljárásjogi lehetőség. Így a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában 27.319.803 Ft erejéig jogerőre emelkedett az ítélet keresetet elutasító rendelkezése.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés, valamint a csatlakozó fellebbezés nem alapos. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az irányadó jogszabályok alapján helytálló következtetést is vont le.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezési határidő elmulasztását.

A felperes részére az első fokú ítélet 2009. augusztus 24. napján került kézbesítésre, míg fellebbezését a fellebbezési határidő utolsó napján 2009. szeptember 8-án adta postára ajánlott küldeményként. Ez által a fellebbezést a Pp. 105. § (4) bekezdése alapján határidőben benyújtottnak kellett tekinteni, és azt érdemben kellett elbírálni.

A felperes fellebbezésében azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a szerződés teljesítésének az alperes magatartása miatt bekövetkezett lehetetlenülését.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a megbízási szerződés teljesítése a kampány leállításával nem vált lehetetlenné, ezáltal a Ptk. 312. §-ában írott jogkövetkezmények nem alkalmazhatók. Az alperes azzal, hogy 2001. augusztus 10-i levelével tulajdonosváltásra hivatkozással leállította a programot, sem fizikai, sem jogi, de gazdasági értelemben sem tette lehetetlenné a felperes számára a teljesítést. E nyilatkozatával tartalmilag az esetleges további felperesi teljesítésnek a Ptk. 200. § a) pontja szerinti visszautasítását helyezte kilátásba.

Az ítéltábla álláspontja szerint e magatartás megítélésénél abból kell kiindulni, hogy a felek között a diákhitel rendszer bevezető kommunikációs kampánya tekintetében megbízási szerződés jött létre. A Ptk. 474. § (2) bekezdéséből következően a felperesnek a tevékenységét az alperes utasításai szerint kellett ellátnia. Az alperesnek az adott levéllel az volt az utasítása, hogy a felperes a további tevékenységét állítsa le. A megbízási szerződés célja a megbízó érdekében

álló tevékenység ellátása. Amennyiben a megbízó úgy ítéli meg, hogy a tevékenység tovább folytatása már nem állt érdekében, akkor a Ptk. 474. § (2) bekezdésén alapuló korlátlan rendelkezési joga alapján jogszerűen hívhatja fel a megbízottat tevékenysége beszüntetésére. Ezáltal az I. rendű alperes a megbízási szerződés felmondását megelőző azon utasításával, amely a kampány feladatok ellátását leállította, a felperessel szemben nem követett el szerződésszegést. Azzal sem szegte meg a megbízási szerződést, hogy a tulajdonosváltás megtörténte után sem intézkedett a felperes tevékenységének folytatása iránt, s ezáltal a tevékenység felfüggesztésére vonatkozó utasítástól a szerződés felmondással történő megszűnéséig nem vette igénybe a felperes szolgáltatait.

Mindezek miatt az alperes sem a Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján, sem pedig a Ptk. 318. § folytán alkalmazandó 339. § alapján nem tartozik a felperessel szemben kártérítéssel mindazon el nem végezett ügynöki tevékenységgel kapcsolatban, amelynek jutalékától a felperes ennek folytán elesett.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy nem volt a felek között elfogadott kampányterv, illetve költségvetés. A kampányterv elfogadását az elsőfokú bíróság által megjelölt okirati bizonyítékok és tanúvallomások aggálytalanul igazolták. A szerződés IV.1. pontja azt tartalmazza, miszerint a kampányterv több különböző ok miatt folyamatosan módosulhat. A kampányterv későbbi módosulása, azonban nem érinti az elfogadott kampányterv létét és ezáltal a felperes megalapozott díjigényét.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki az alperes által elfogadott kampánytervből, illetve az ennek alapján a felperes általa bonyolítás körében kifejtett tevékenységből. A rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen állapította meg, hogy a felperes mely kampányeszköz tekintetében milyen mértékben látta el feladatát, illetve melyek voltak azok az eszközök, amelyekben tevékenységet nem fejtett ki, vagy azt nem bizonyította. Helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság a piaci érték alapulvételével a felperes díjának alapját is, és azt a szerződés szerinti mértékben helyesen számolta ki.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése egyaránt sikertelen volt, ezáltal a felperes nagyobb részben vált pervesztetté. Ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdés alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú bíróság részperköltségét.

Budapest, 2010. február 17.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró

